

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN THU HẰNG

**GIẢI PHÁP VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN
TẠI HUYỆN HÒA AN, TỈNH CAO BẰNG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN THU HẰNG

GIẢI PHÁP VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN
TẠI HUYỆN HÒA AN, TỈNH CAO BẰNG

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số ngành: 60.62.01.16

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS DƯƠNG VĂN SƠN

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Trong thời gian nghiên cứu, điều tra thu thập số liệu tại huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng, tôi luôn chấp hành nghiêm túc nội quy, quy chế của cơ quan.

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu Đề tài “***Giải pháp việc làm cho lao động nông thôn tại huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng***” đều được thu thập, điều tra, khảo sát thực tế trung thực, nghiên cứu đánh giá đúng thực trạng của huyện Hòa An và chưa được sử dụng để bảo vệ Luận văn của một học vị nào.

Tôi xin cảm ơn mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Hòa An, ngày 11 tháng 9 năm 2016

Tác giả luận văn

Trần Thu Hằng

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành khóa luận này, trước tiên tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu nhà trường, Phòng quản lý đào tạo sau đại học, cảm ơn các thầy cô đã truyền đạt cho tôi những kiến thức quý báu trong suốt quá trình học tập tại Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

Trong thời gian thực tập tôi đã nhận được sự giúp đỡ tận tình của nhiều cơ quan, tổ chức và cá nhân. Trước hết, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS Dương Văn Sơn, người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi tận tình trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành khóa luận.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của Ủy ban Nhân dân, Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội huyện Hòa An, Ủy ban nhân dân các xã Bạch Đằng, Nam Tuấn, Dân Chủ cùng toàn bộ các hộ gia đình tại các xã điều tra đã giúp đỡ tôi trong quá trình điều tra thực hiện luận văn.

Cuối cùng tôi xin bày tỏ sự biết ơn tới gia đình, đồng nghiệp, người thân và bạn bè đã động viên, chia sẻ, giúp đỡ để tôi hoàn thiện luận văn này.

Trong quá trình nghiên cứu mặc dù đã cố gắng hết sức nhưng vì những lý do chủ quan và khách quan cho nên khóa luận không tránh khỏi những thiếu sót và hạn chế. Vì vậy tôi rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của thầy cô và các bạn học viên để đề tài của tôi được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn./.

Hòa An, ngày 11 tháng 9 năm 2016

Tác giả luận văn

Trần Thu Hằng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	v
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	2
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Vấn đề việc làm trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa.....	3
1.1.1. Khái niệm về việc làm và giải quyết việc làm.....	3
1.1.2. Lực lượng lao động và việc làm của người lao động ở nông thôn	12
1.1.3. Cung cầu về lao động ở nông thôn trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa	20
1.2. Cơ sở thực tiễn	26
1.2.1. Tình hình nghiên cứu việc làm - lao động trên thế giới	26
1.2.2. Tình hình nghiên cứu việc làm - lao động trong nước	30
1.2.3. Kinh nghiệm giải quyết việc làm cho lao động nông thôn của một số nước trên thế giới.....	31
1.2.4. Kinh nghiệm giải quyết việc làm cho lao động nông thôn ở nước ta.....	35
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	40
2.1. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	40
2.2. Nội dung nghiên cứu	40
2.3. Tiếp cận và phương pháp nghiên cứu	40

2.3.1. Tiếp cận nghiên cứu	40
2.3.2. Phương pháp nghiên cứu	41
2.3.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	43
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	44
3.2. Nguồn nhân lực và một số chỉ đạo điều hành về lao động, việc làm nông thôn huyện Hòa An	50
3.2.1. Nguồn nhân lực huyện Hòa An	50
3.2.2. Một số chỉ đạo điều hành về lao động, việc làm ở huyện Hòa An....	53
3.3. Thực trạng lao động, việc làm của người dân nông thôn huyện Hòa An	55
3.4. Khó khăn, thách thức trong giải quyết việc làm lao động nông thôn huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng	72
3.5. Phương hướng và giải pháp nhằm giải quyết việc làm cho người lao động nông thôn trên địa bàn huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng	79
3.5.1. Phương hướng và chiến lược	79
3.5.2. Giải pháp nhằm giải quyết việc làm cho người lao động nông thôn trên địa bàn huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng	80
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	86
TÀI LIỆU THAM KHẢO	88
PHỤ LỤC	90

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1:	Hiện trạng sử dụng đất của huyện qua các năm	46
Bảng 3.2:	Tình hình dân cư huyện Hòa An từ năm 2013 - 2015	51
Bảng 3.3:	Dân số trong độ tuổi lao động từ năm 2013 - 2015	56
Bảng 3.4:	Lao động có việc làm trong tuổi ở huyện Hòa An chia theo nhóm tuổi	58
Bảng 3.5:	Nhân khẩu và lao động của hộ nông thôn phân theo kinh tế hộ	60
Bảng 3.6:	Học vấn của chủ hộ phân theo dân tộc và phân loại kinh tế	61
Bảng 3.7:	Số chủ hộ nắm giữ trình độ chuyên môn phân theo kinh tế hộ	63
Bảng 3.8:	Số chủ hộ được đào tạo chuyên môn phân theo dân tộc.....	64
Bảng 3.9:	Trình độ chuyên môn của thành viên gia đình phân theo kinh tế hộ.....	66
Bảng 3.10:	Hoạt động nông nghiệp, phi nông nghiệp toàn bộ thời gian và một phần thời gian phân theo kinh tế hộ.....	67
Bảng 3.11:	Hoạt động nông nghiệp, phi nông nghiệp toàn bộ thời gian và một phần thời gian phân theo dân tộc	69
Bảng 3.12:	Số người tham gia các hoạt động phi nông nghiệp theo kinh tế hộ	70
Bảng 3.13:	Số người tham gia các hoạt động phi nông nghiệp phân theo dân tộc.....	71
Bảng 3.14:	Khó khăn trong sản xuất ngành trồng trọt	73
Bảng 3.15:	Khó khăn trong sản xuất ngành chăn nuôi.....	74
Bảng 3.16:	Khó khăn trong giải quyết việc làm của hộ nông thôn.....	75

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1: Trình độ chuyên môn của thành viên gia đình phân theo dân tộc..... 65

Hình 3.2: Khó khăn trong sản xuất ngành chăn nuôi của hộ nông dân..... 74

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Việc làm là một trong những nhu cầu cơ bản của con người để đảm bảo cuộc sống và sự phát triển toàn diện. Quyền lao động và đảm bảo việc làm của người lao động đã được khẳng định trong Hiến pháp nước Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam và đã được cụ thể hoá trong Bộ luật Lao động đầu tiên ở nước ta. Việc làm, giải quyết việc làm cho người lao động là một trong những ưu tiên hàng đầu trong các chính sách phát triển kinh tế - xã hội của nước ta. Tuy nhiên, để thực hiện được điều đó, cần hoàn thiện chính sách, pháp luật về việc làm.

Chính sách việc làm, hệ thống chính sách và giải pháp thực hiện mục tiêu giải quyết việc làm cho người lao động, phát triển thị trường lao động, góp phần giảm tỷ lệ thất nghiệp ở thành thị, tăng tỷ lệ sử dụng thời gian lao động ở nông thôn được xem là một trong những chính sách cơ bản nhất của quốc gia. Chính sách việc làm nhằm giải quyết thoả đáng nhu cầu việc làm, bảo đảm cho mọi người có khả năng lao động đều có cơ hội có việc làm; góp phần đảm bảo an toàn, ổn định và phát triển xã hội.

Huyện Hòa An là một huyện phân lớn lao động sử dụng cho sản xuất nông nghiệp, trình độ sản xuất nông nghiệp còn thấp và là nơi tập trung các dân tộc thiểu số, tình hình kinh tế - xã hội chưa thực sự phát triển, vấn đề lao động nông thôn dư thừa đang còn là những bất cập cần được giúp đỡ và giải quyết. Xã hội ngày càng phát triển mạnh nhưng ở Hòa An vẫn chưa có giải pháp hữu hiệu để giải quyết vấn đề việc làm nông thôn, tại huyện lao động tự làm và lao động trong hộ gia đình không hưởng tiền lương, tiền công còn chiếm tỷ lệ lớn. Đây là những lao động “dễ bị tổn thương” hoặc có nguy cơ thiếu việc làm thường xuyên. Chính sách việc làm cần phải lưu ý tới đối tượng này. Xuất phát từ tình hình thực tế, nhằm cho giúp cho sự phát triển kinh tế - xã hội nông thôn tại huyện ngày càng hiệu quả, tôi tiến hành nghiên cứu đề tài: ***“Giải pháp việc làm cho lao động nông thôn tại huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng”***.

2. Mục tiêu nghiên cứu

- Phân tích, đánh giá thực trạng về nguồn lực lao động và việc làm của lao động nông thôn trên địa bàn huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng.

- Xác định những khó khăn, trở ngại, thách thức trong việc làm và giải quyết việc làm cho người lao động nông thôn tại huyện Hòa An.

- Đề xuất giải pháp nhằm góp phần đào tạo, sử dụng lao động có hiệu quả, tạo công ăn việc làm cho các hộ gia đình nông thôn trên địa bàn huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng.

3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài

3.1. Ý nghĩa khoa học

Làm rõ vấn đề việc làm nói chung và việc làm của người lao động nông thôn nói riêng trong quá trình xây dựng nông thôn mới tại huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng.

3.1. Ý nghĩa thực tiễn

- Phân tích, đánh giá thực trạng việc làm và giải quyết việc làm cho người lao động ở nông thôn huyện Hòa An từ năm 2013 - 2015.

- Đề xuất những giải pháp chủ yếu nhằm giải quyết việc làm cho người lao động ở nông thôn trên địa bàn huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng.